

התקלה כהחלטה
ממשלה 186 ה'תשס"ו
שר החו"ק
ג' 13/3/2011

ניהול עצמי - העצמת סמכויות המנהל בבית הספר

הצעה להחלטה

מחליטים,

לקבל את הצעת שר החינוך לפעול להגדלת מרחב הניהול הפדגוגי והתקציבי של בתי הספר ומנהלי בית הספר, ובמסגרת זו לפעול להעצמת הסמכות והאחריות של המנהל באמצעות המעבר לבתי ספר בניהול עצמי. כלים ליישום יהיו:

1. מנכ"ל משרד החינוך יקים צוות (להלן - צוות היישום) שיכלול את נציגי משרד החינוך, משרד האוצר ומרכז השלטון המקומי לצורך גיבוש ויישום תכנית לניהול עצמי של בתי הספר הרשמיים (להלן: "התכנית" או "תכנית לניהול עצמי"). צוות היישום יפעל לאיגוס משאבים המוקצים לבית הספר ממשרד החינוך, מרשות החינוך המקומית וממקורות נוספים. התוכנית תכלול את העקרונות המפורטים בהחלטה זו.

2. עקרונות להפעלת התוכנית:

א. לכל בית ספר הנכלל בתכנית תוקם ועדת היגוי מלווה, שמספר החברים בה והרכבה יקבע ע"י מנכ"ל משרד החינוך.

ב. בית הספר יקבע תכניות עבודה ויעדים, בין היתר בהתאמה ליעדי משרד החינוך, וידווח על יישומם בקביעות לוועדת ההיגוי המלווה ולמשרד החינוך כפי שיקבע על ידי משרד החינוך.

ג. למנהל בית הספר וניתן גמישות תקציבית להמרת תקציבים, בהתאם לכללים ולהוראות שיקבעו ע"י משרד החינוך.

ד. התוכנית תחל לפעול במסגרת פיילוט כאמור להלן החל משנת הלימודים תשע"ב.

3.

א. משרד החינוך יגיע לסיכום עם הרשות המקומית שבה תופעל התוכנית בדבר איגוס משאבים המוקצים לבית ספר ממשרד החינוך, מרשות החינוך המקומית וממקורות נוספים, כך שיוקצו ישירות לחשבון נפרד על שם בית הספר.

ב. התחייבות רשות החינוך המקומית להעברת תקציב לתלמיד, אשר לא יקטן מהסכום שייקבע בשנת הלימודים הראשונה להצטרפותה לתכנית לניהול העצמי.

ג. וועדת ההיגוי תקבע כללים והנחיות לגבי אופן ניהול התקציב במוסד החינוך.

4. בשלב זה, התוכנית תכלול פיילוט במספר בתי ספר בחינוך הרשמי בהיקף שייקבע ע"י משרד החינוך בהסכמה עם משרד האוצר. בתי הספר שיכללו בפיילוט יהיו בהתאם לקריטריונים שייקבעו על ידי צוות היישום. המשאבים הנדרשים לצורך הפיילוט והשתתפות משרד החינוך יסוכמו בין מנכ"ל משרד החינוך לבין הממונה על התקציבים באוצר.

5. המשך יישום החלטת הממשלה, לאחר הפיילוט, יהיה כפי שיסוכם בין מנכ"ל משרד החינוך והממונה על התקציבים במשרד האוצר ביחס להמשך, קצב פריסת התוכנית והמשאבים שיוקצו לה.

זברי הסבר

רקע כללי ונתונים תומכי החלטת ומידע מחקרי

קיימת הסכמה רחבה בקרב גורמי המקצוע במערכת החינוך כי מפתח לשיפור מערכת החינוך הם מנהלי בתי הספר. המנהלים הם מנהיגים חינוכיים המובילים את העשייה החינוכית. הרחבת הסמכויות למנהלי בתי הספר וקבלת החלטות בדרג קרוב יותר לתלמיד ולצרכיו יובילו לשיפור העשייה החינוכית ולהעלאת ההישגים. הגמישות הקיימת כיום למנהל בית הספר מבחינה ניהולית הינה מוגבלת.

על מנת להגדיל את מרחב הניהול הפדגוגי והתקציבי של מנהלי בתי הספר, תוך העצמת הסמכות והאחריות של המנהל, מוצע להנחות את מנכ"ל משרד החינוך להקים צוות יישום שיכלול את נציגי משרד החינוך, משרד האוצר ומרכז השלטון המקומי שיפעל ליישום החלטה זו בהיבטים הבאים:

1. איגום משאבים המוקצים לבית ספר ממשרד החינוך, מרשות החינוך המקומית וממקורות נוספים.
2. הקמת ועדת היגוי מלווה לכל בית ספר הנכלל בתכנית, שהרכבה ייקבע על ידי מנכ"ל משרד החינוך.
3. מנהל בית הספר יבנה תכנית עבודה וידווח בפירוט ובקביעות על יישומה לוועדת ההיגוי המלווה ולמשרד החינוך כפי שיקבע על ידי משרד החינוך.
4. הסיכום עם רשויות החינוך המקומיות יכלול בין היתר את התחייבות רשות החינוך המקומית להעברת תקציב לתלמיד אשר לא יקטן מהסכום שייקבע בשנת הלימודים הראשונה להצטרפותה.
5. ועדת ההיגוי תקבע כללים לגבי אופן ניהול התקציב במוסד החינוך, ובין היתר:

א. עודפים תקציביים שלא נוצלו בחשבון המוסד בשנה השוטפת יועברו לשימוש בשנה שלאחריה. במקרים חריגים, וועדת היישום תהיה רשאית מטעמים מיוחדים לאפשר לבעלות למשוך עודפים כאמור.

ב. למנהל בית הספר תינתן גמישות תקציבית להמרת תקציבים, בהתאם לכללים ולהוראות שיפורסמו.

ג. כספים נוספים המתקבלים ע"י בית הספר מעבר לתקציב בית הספר יופקדו בחשבון הנפרד על שם בית הספר ויראו אותם כחלק מתקציב בית הספר לכל דבר ועניין.

ד. מנהל בית ספר לא יהיה רשאי להתחייב בסכומים העולים על תקציב בית הספר.

היבטים ביצועיים

מצ"ב נספח